

Nordland
FYLKESKOMMUNE
Kulturminner i Nordland

Arkivsaknr.:

Befaringsdato: 24-29.05 og 23-27.09.2013

Kommune: Alstahaug

Gård: Sandnes

Gnr: 38 Bnr:

Formål: Sjakting av reguleringsområder

Rapport skrevet av: Stine Grøvdal Melsæther

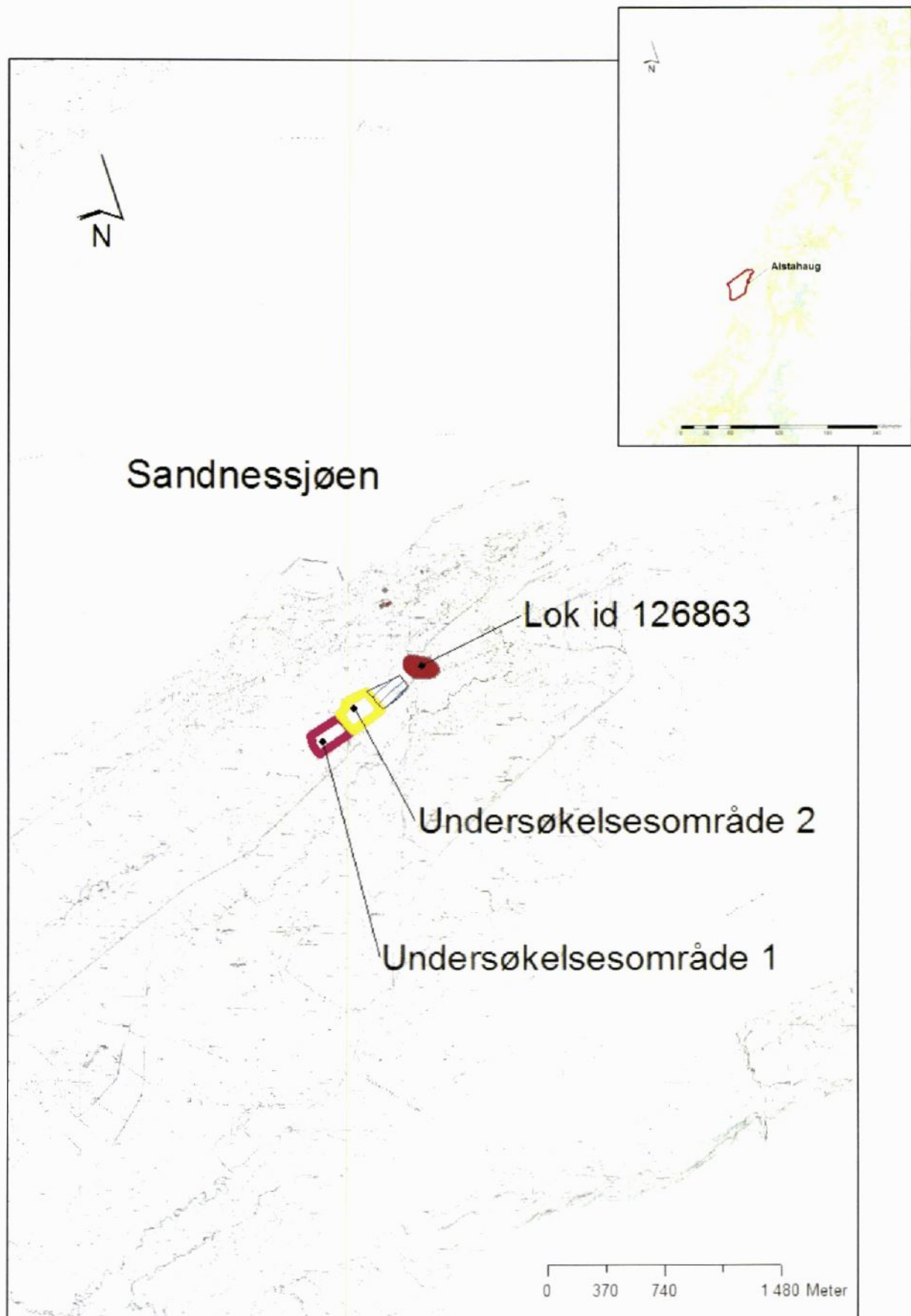
Figur 1: Deler av undersøkelsesområdet på Sandnes, sett mot nord. Til høyre i bildet er riksveg 17. Foto: Stine Melsæther

Innhold

Oppsummering	3
Undersøkelsen	4
Strukturer	5
Konklusjon	7

Figurer

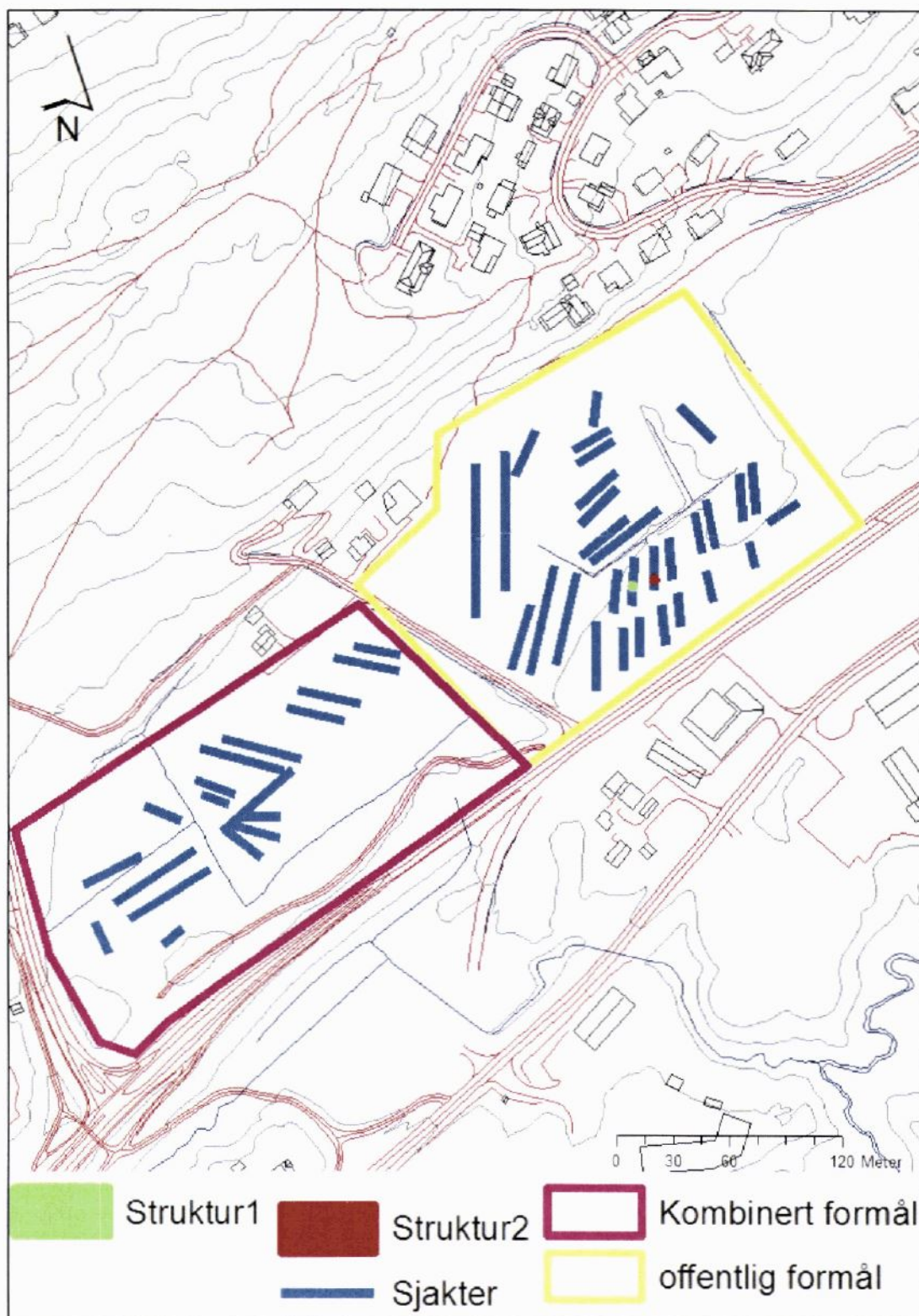
Figur 1: Deler av undersøkelsesområdet på Sandnes, sett mot nord. Til høyre i bildet er riksveg 17. Foto: Stine Melsæther	0
Figur 2: Kart over undersøkte områder og kulturminne id 126863 på Sandnes, Sandnessjøen. Oversiktskart over Nordland fylke og Alstahaug kommune innfelt til øvre høyre.....	2
Figur 3: Sjakter og strukturer på Sandnes.	3
Figur 4: Oversiktskart over strukturer i område 2.....	5
Figur 5: Struktur 1 (tv) og Struktur 2 (th) i plan. Foto: Stine Melsæther.....	6
Figur 6: Plan- og profiltegning Struktur 1 og 2.....	6

Figur 2: Kart over undersøkte områder og kulturminne id 126863 på Sandnes, Sandnessjøen. Oversiktskart over Nordland fylke og Alstahaug kommune innfelt til øvre høyre.

Oppsummering

Sommeren og høsten 2013 ble det gjennomført arkeologiske undersøkelser av to områder på Sandnes, Alstahaug kommune. Det ble lagt 40 søkesjakter i områdene (figur 3), i disse ble to strukturer påvist og snittet. Det ble ikke gjort gjenstandsfunn.

Figur 3: Sjakter og strukturer på Sandnes.

Undersøkelsen

Bakgrunnen for undersøkelsen ligger i Alstahaug kommunes omregulering av område 1 og 2 til kombinerte og offentlige formål. Om lag 250-300 meter nordøst for område 2 ligger det kjente kulturminnet lok id 126863 (figur 2), en gårdshaug med dateringer tilbake til yngre jernalder. I dag er det ikke mye av den opprinnelige gårdshaugen som er bevart, men sjansene for å finne spor etter tidligere bosetninger og aktiviteter i disse omliggende områder anses som såpass stort at en arkeologisk forundersøkelse var nødvendig.

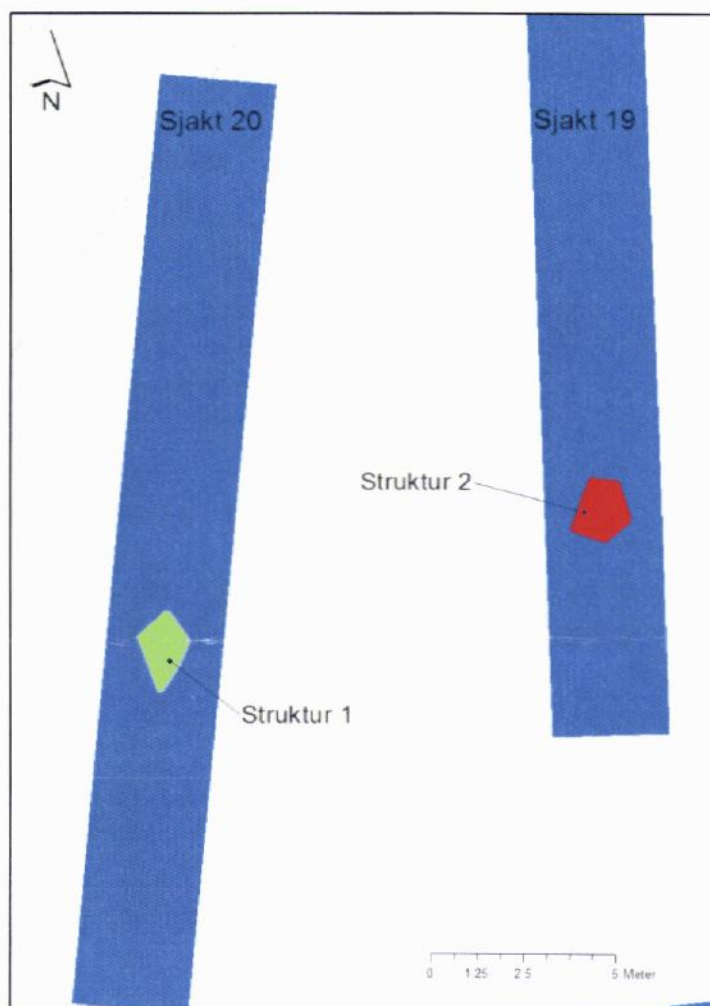
Undersøkelsen av området ble gjort ved sjaktning, hvorpå man flaker av matjorda ned til uforstyrret markoverflate for å se etter fortidige spor. Dette kan eksempelvis være kulturlag, stolpehull, gravhauger, fotgrøfter, ardspor, kokegroper og annet. Massene legges til side, hvorpå arkeologene følger med etter eventuelle gjenstander som måtte komme opp av jorda. I denne anledning ble det brukt en 14,5 tonns gravemaskin med flat skuff 2 meter bred. Sjaktene var mellom 2,5 – 3 meter brede og varierte i lengde. Strukturene ble fotografert, tegnet i plan og profil, og målt inn med PDA.

Område 1 ble undersøkt i perioden 24-29.05.2013 i varmt og pent vær, og område 2 ble også påbegynt. Tilstede var gravemaskinsjåfør Morten Edvardsen, og arkeologene Johan Terje Hole og Stine Grøvdal Melsæther for Nordland Fylkeskommune. Arkeologene brukte her 8 dagsverk i felt. Dette området er tidligere jordbruksland, og plast fra jordbæraker dukket opp i de nordøstligste i sjaktene. Nå er området delvis bevokst av bjørk og kratt. Jordlagene bestod av 15-30 cm mørk brun, løs matjord, på et gulbrunt sandlag med innslag av mørke pløyespor. Her ble det lagt 18 søkesjakter uten funn.

Område 2 ble ferdig undersøkt i perioden 23-27.10.2013 i kaldt og klart høstvær. Tilstede var gravemaskinsjåfør Morten Edvardsen og feltarkeolog Stine Grøvdal Melsæther for Nordland fylkeskommune. Arkeolog brukte her 5 dagsverk i felt. I dag er dette dyrkamark med noen trær sentralt i området, rundt en dyp dreneringsgrøft. Området heller svakt fra nord mot sør, og noen steder er marka svært fuktig (nesten myr). Ellers består jordlagene av 15-35 cm mørk brun løs matjord, på et gulbrunt og stedvis gråbrunt sandlag med innslag av mørkere pløyespor. Området har nok vært mer kupert, da det stedvis fantes dypere søkk der jordlagene var mørkere og mer humusholdige. Stedvis var sanden også aurholdig, med lys til mørk brun farge. Det ble til sammen lagt 22 søkesjakter, og to strukturer ble påvist og snittet.

Strukturer

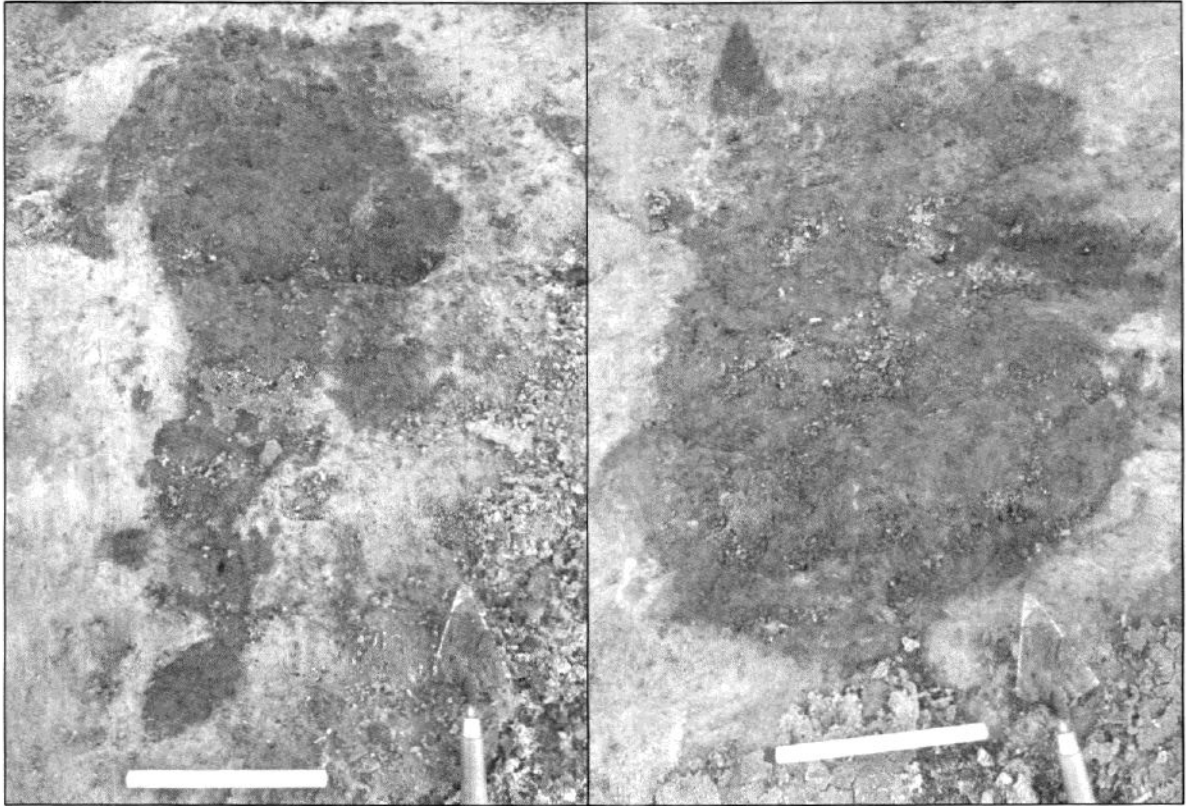
I område 2 ble det i sjaktene 19 og 20 påvist to uregelmessige strukturer (figur 4 og 5). I sjaktene fantes også flere moderne grøfter, så nedgravingenes alder og funksjon er uviss. Fra begge strukturer ble det tatt ut prøve for datering, men fra prøvene fantes intet trekull eller annet daterbart materiale.

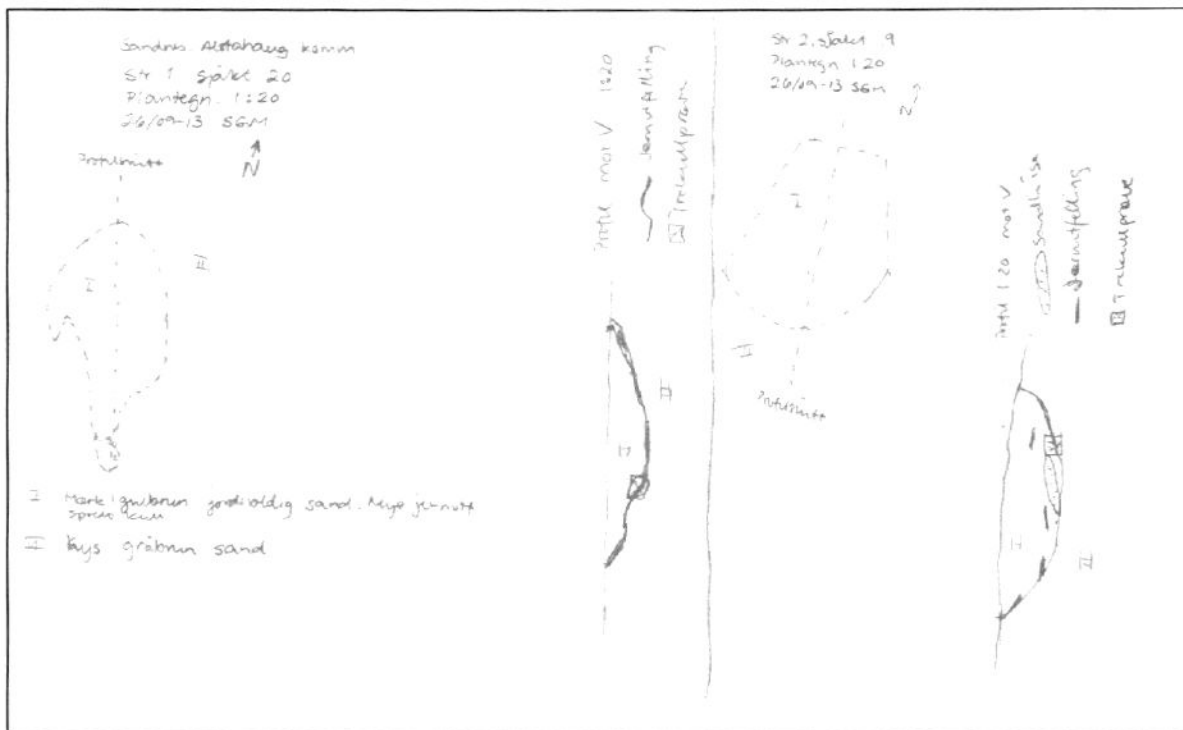
Figur 4: Oversiktskart over strukturer i område 2.

Struktur 1 er en uregelmessig, avlang nedgraving omlag 108x50 cm stor. Nedgravingen utgjøres av mørk gulbrun, jordholdig sand i den ellers lyse gråbrune sanda. Nedgravingen er u-formet (figur 6), og mellom 0-18 cm dyp.

Struktur 2 er en uregelmessig nedgraving om lag 80x50 cm stor. Formen er noe kantete oval, og fyllet er mørk gulbrun, jordholdig sand. Ved snitting ble det klart at nedgravingen har svak u-form og er mellom 0-26 cm dyp (figur 6).

Figur 5: Struktur 1 (tv) og Struktur 2 (th) i plan. Foto: Stine Melsæther

Figur 6: Plan- og profiltegning Struktur 1 og 2.

Konklusjon

Gjennom sjakting ble det på Sandnes påvist to strukturer av ubestemt alder og funksjon. Disse ble snittet og dokumentert, og er nå fjernet. Det ble ikke gjort gjenstandsfunn.

Stine Grøvdal Melsæther
Stine Grøvdal Melsæther

Bodø, 14/10-2013

Bodø 14.10.2013